

Kotona kukitettu

Leena Härkönen kasvattaa kaikkia neljääkymmentä eri ritarinkukkaansa samassa kasvurytmissä. Runsain kukinta ajoittuu kevättalveen, mutta muutama lajike ehättää avata kukkansa sopivasti jouluksi.

TEKSTI OUTI TYNYS KUVAT LEENA HÄRKÖNEN JA TELJA TUISKU

'Merenque'

"Mambo"

LEENAN
VINKIT

Lepokausi kukittaa

- Lepokauden olisi hyvä olla noin kahdeksan viikkoa.
- Vähennä kastelua loppukesällä, jotta sipulit alkavat siirtyä lepotilaan elosyyskuussa. Lehtien kuihtuminen on merkki lepotilaan vaipumisesta.
- Säilytä kuivat sipulit viileässä paikassa. Itse pidän sipulit noin +10-asteisella verannalla.
- Nosta sipulit marraskuun loppupuolella lämpimään ja kastele ensimmäisen kerran vasta viikon kuluttua. Sen jälkeen sipuli herää. Ihanteellista on, että nappu tulee näkyviin ennen lehdistöä.

Ritarinkukkien vyöry LEENA HÄRKÖSEN kotiin alkoi vaivihkaa, kun komea sipulikukka hehkui kodissa joulunaikaan. Vähitellen kukkivana ostettuja kasveja kerääntyi ikkunalle toinen toisensa perään.

– Alkuvaiheessa harmittelin, että rätvällään olevia lehtiä pitää katsella lähes ympäri vuoden, Leena kertoo.

Kasvien lehdistö jäi entistä matalammaksi ja napakammaksi, kun Leena vaihtoi istutus- ja kevätlannoitteen kaliumvoittoiseksi. Viuhkamaiset kasvit saavatkin nyt kernaasti vehreyttä elimäkeläisen kodin ikkunoita lähes ympäri vuoden.

Kukoistava lehdistö tietää hyvää: se kerää sipuliin voimaa suurta ponnistusta, kukintaa, varten.

Varsinainen kukkatytkki on jouluksi ostettu kasvi, joka puskee nupun toisensa perään.

– Kukinta imee sipulin tyhjiin. Kasvia voi joutua hoitamaan useita vuosia, jotta se toipuu rasituksesta ja jaksaa kukkia uudelleen.

Kotihoidossa saman lajikkeen kukinnos-

ta kehittyy yhtä kookas, mutta kukkavarsien määrä jää yleensä yhteen.

KASVIT LEENA hankkii mieluiten muilta harrastajilta ja luotettavasta, lähellä olevasta puutarhamyymälästä. Pitkä varastoitus tai väärät olosuhteet heikentävät kasvin elinvoimaa. Lämpimässä ja kuivassa riutunut sipuli saattaa jäädä lyhytikäiseksi taitavankin harrastajan hypypysissä.

E erityisen mieltynyt Leena on pienikukkaisiin ritarinkukkisiin, joiden sipuli kasvatetaan siron, 2–4-kelloisen kukinnon. Sirot lajikkeet ovat muhkeakukkaisia helppohoitaisempia, ja ne voivat kukkia jopa monta kertaa vuodessa. Leenan sydäntä lähellä ovat myös omat risteytykset, joiden ensimmäistä kukintaa hän odottaa jo malttamattomana.

Pienikukkaisten ritarinkukkien katraaseen kuuluu myös luonnonlajeja. Osa niistä on kotoisin lämpimiltä ja kosteilta alueilta Brasiliasta, osa kasvaa vuoristossa. Eri lajien toiveiden toteuttaminen vaatii yleensä asiaan vihkiytymistä.

Olipa sortti mikä hyvänsä, Leena välttää huysäystä ja pyrkii pitämään kaikki kasvit samassa rytmissä. Silloin kasvit hyödyntävät kevään ja kesän valoisuuden, huilivat syksyisin pari kuukautta ja työntävät nuput esiin kevättalvella. Vuosittain osa sipuleista jättää kukinnan väliin.

KASVUVAIHE VAIKUTTAA valtavasti vedentarpeeseen. Reippain kastelu ajoittuu keväeseen kukinnan jälkeiseen aikaan, jolloin sipuli kasvattaa mehukkaita juuria ja meheviä lehtiä. Leena on huomannut, että kukkavarren venymisen pelossa nappuisia ja kukkivia ritarinkukkia piinataan usein kuivuudella. Riittävä vedensaanti on kuitenkin tärkeää, jotta nuput avautuvat muhkeiksi kelloiksi ja kestävät pitkään lakastumatta.

Sen sijaan istuttamisen ja lepotilan jälkeen kastelussa tarvitaan malttia. Sipuli on kerännyt kaiken voiman, mitä se tarvitsee.

– Sipulin pitää antaa heräillä itsekseen. On aina yhtä ihmeellistä, kun elottoman näköisestä sipulista pilkistää nappu.

1. 'Jungle Star'
2. 'Pyjama Party'
3. 'Chico'
4. Tuntematon lajike

Kylvä itse

- Kukan pölyttäminen siveltimellä edistää siementen kehittymistä. Voit myös risteyttää ritarinkukan, jos otat siitepölyä toisesta lajikkeesta.
- Siemenet ovat kypsiä, kun kota raottuu. Jos siemen muistuttaa silkkimäisen ohutta paperia, sen sisältä puuttuu alkio. Itävän siemenen tunnistat pikku kohoumasta, joka tuntuu sormella.
- Sirottele pulleimmat siemenet vesiastiaan. Vaihda vesi muutaman päivän välein.
- Tuoreet siemenet voivat itää jo viikossa. Kun sirkkajuuret näkyvät, nostele siemenet varovasti mullan pinnalle ja peittele kevyesti. Ilmavasta kookoskuidusta on harrastajilla hyviä kokemuksia.
- Sipuli on aluksi nuppineulanpään kokoinen. Kukintaan kuluu 5–7 vuotta.

Edessä 'Belicia',
takana 'Giraffe'

Voimaa kasvuun

Ritarinkukka nautti kasvurauhasta. Leena on huomannut, että mullanvaihto 2–3 vuoden välein riittää, jos pintamullan uusii vuosittain. Samalla kannattaa sekoittaa pintakerrokseen pitkävaikutteista lannoitetta, jossa on runsaasti kaliumia. Lannoita runsaasti koko kasvukauden, jotta sipuli saa kerättyä voimaa sipuliin.

Vaihda toukokuussa lannoite typpivoittoiseksi. Sekoita kasteluveteen kananlantaa tai huonekasviravinnettä. Heinäkuussa on aika vähentää lannoitusta ja antaa kasveille syyslannoitetta, jossa on runsaasti kaliumia ja fosforia.